

Középkori örmény kanciók

Az örmény szertartások (mise, zsoltosma, áldások) során gyakran hangzanak el középkori strófikus énekek, ún. kanciók. Tartalmukban, egyszerű megformálásukban a régi magyar népekekre emlékeztetnek, a fordításban olykor tudatosan törekedtünk az archaikus nyelvezetre. Általában 7/8 vagy 8/8 szótagos lüktetésűek, olykor a sorokat cezúra tagolja a 3. vagy a 4. szótag után. Az örmény költészetben a 10. században jelenik meg a rím, először csak kivételesen. Az alábbi kanciókban a ritmust elsősorban a szótagszám és a cezúra biztosítja, egyesekben asszonáncot, rímet vagy önrímet találunk. Fordításaink formahűek: követik az eredeti versmértéket, és általában oda tettünk asszonáncot vagy rímet, ahol az eredetiben megtalálható. A kanciók szerzője gyakran ismeretlen; ellenkező esetben feltüntettük a szerző nevét.

Főpapi kanció

Választottja Istennek,
Boldogságos szent főpapunk:

Midőn lépnek sarkai,
Zeng a föld és cseng az oltár.

Áronhoz hasonlatos,
S Mózeshez, a prófétához,

Őhózzá hasonlatos
Papot rendelt nekünk Krisztus.

Ki a ruhát rendelte,
Melyet Áron mindig viselt.

Az oltárhoz bemenvén
Emlékezzél holtainkra.

Elrendelte a köntöst,
Mely négyzeres anyagból van:

Áldozatod végezvén
Emlékezz rám, sokbűnűre.

Piros és kék bíborból,
Lenfonálból, karmazsinból,

Irgalmazzon nekünk is,
A második jövetelkor.

Sorról sorra hímezve,
Az elsőben gránitkövel.

Dicsőség és tisztesség
Atya-Fiú-Szentléleknek.

Szövött szegély övezi,
Körös-körbe csengettűvel.

Mindörökkön-örökké
Krisztust áldja közösségünk.

Kanció a Szent Keresztről

Az egyház új Édenét,
Élet fáját ültették.
Nem kerubok őrizik:
Velünk érintkezik.

Bozóthoz hasonlatos,
De nincs rajta tűzi kos:
Bárány az, ki felfeszül
Engesztelődésül.

Létra áll a Golgotán,
Jákob álmának nyomán:
Angyal lép a földre le,
Ember száll a mennybe.

Vízkereszti buzdítás
(Pahlavuni Gergely)

Ó csodálatos
Nagy misztérium lőn:
Teremtő Isten
Jordán folyóhoz jön.

Keresztelkedni
Szolgájától akart,
Mit Előfutár
Magára nem vállalt.

Jordán meghallá,
Kezde menekülni,
És patakzón
Adja tovább a hírt.

Folyó, ne ijedj,
A Teremtőd vagyok,
Keresztelkedem,
Minden bűnt lemosok.

Jézus közelít,
Istenség a vízhez,
Jánossal együtt
A folyóba lépnek.

Megnyílt egeből
Eme szózat zengett,
Atya Fiáról
Ily tanúságot tett:

„Ő az én Fiam,
Kiben kedvem telik,
Őt hallgassátok,
Emberek fiai.”

Szentlélek leszállt
Galambnak képében,
Mutatván Fiút
Atyja dicsfényében.

Mostan áldassék
Atya s egy lényegben
Fiú és Lélek,
Mindörökké, ámen.

Halotti himnusz

Ki nemlétből levőt teremtsz,
Alkotótárs Ige-Isten:
* Adj bocsánatot elhunyt szolgálidnak,
Midőn eljössz ítélni azokat,
Kiket szeplőtelen kezeddél teremtélt.

Ki Atyádtól elküldettél
Testet öltvén a Szent Szűztől:
* Adj bocsánatot elhunyt szolgálidnak,
Midőn eljössz ítélni azokat,
Kiket szeplőtelen kezeddél teremtélt.

Ki keresztfán kileheltél,
Oldván halál uradalmát:
* Adj bocsánatot elhunyt szolgálidnak,
Midőn eljössz ítélni azokat,
Kiket szeplőtelen kezeddél teremtélt.

Ki koronát szentjeidnek
és végtelen javakat adsz:
* Adj bocsánatot elhunyt szolgálidnak,
Midőn eljössz ítélni azokat,
Kiket szeplőtelen kezeddél teremtélt.

Kanció a Szent Istenszüllőhöz

Tömjénfához illő vagy,
Édes ízű gyümölcs vagy,
Jó gyümölcsöt hozó vagy:
Istenszüllő, bűnöm nagy.

Földanyagú szeráf vagy,
Földi hitves: mennyben vagy,
Istent testben szülő vagy:
Istenszüllő, bűnöm nagy.

Te bőséges forrás vagy,
Szomjazóknak ital vagy,
Bűnöst engesztelő vagy:
Istenszüllő, bűnöm nagy.

Fényességes templom vagy,
Aranyfalú oltár vagy,
Te értékes gyöngyszem vagy:
Istenszüllő, bűnöm nagy.

Szeráfoktól áldva vagy,
Keruboktól zengve vagy,
Közbenjáró s remény vagy:
Istenszüllő, bűnöm nagy.

A békességes imaóra kantilénája
(Kegyelemteli Szt. Nerszész)

Keljetek, dicsszavaim,
És felkelek pirkadatkor: alleluja.

Keljetek Virrasztókkal,
Égi Sion gyermekei: alleluja.

Keljetek, fény fiai,
Áldjátok a fénynek Atyját: alleluja.

Keljetek, megváltottak,
Áldást mondván Megváltónak: alleluja.

Keljetek, új nemzetek,
Új énekekkel újítónak: alleluja.

Keljetek, eljegyzettek,
Várva szent Vő jövetelét: alleluja.

Keljetek, fénytől gyúltak,
Világolván bölcs szűzekkel: alleluja.

Keljetek, olajt öntve
Lámpásokba forró könnyel: alleluja.

Keljetek, nem szunnyadván,
Miként bolond szűzek, hálván: alleluja.

Keljetek, leboruljunk,
És zokogva ekképp szóljunk: alleluja.

Zsigmond Benedek fordításai